

نشست چشم انداز پروژه بزرگ ربع رشیدی برگزار شد

دانشگاه هنر اسلامی تبریز، چهارشنبه 30 فروردین نشست «چشم انداز پروژه بزرگ ربع رشیدی» را با همکاری موسسه باستان‌شناسی آلمان برگزار کرد...

دانشگاه هنر اسلامی تبریز، چهارشنبه 30 فروردین نشست «چشم‌انداز پروژه بزرگ ربع رشیدی» را با همکاری موسسه باستان‌شناسی آلمان برگزار کرد. به گزارش روابط عمومی دانشگاه هنر اسلامی تبریز دکتر کریستین فوخس مدیر پروژه مرمت تخت سلیمان، دکتر لورنس کورن رئیس گروه شرق‌شناسی دانشگاه مایبرگ آلمان و دکتر ژودیت تومالسکی مدیر موسسه باستان‌شناسی آلمان بودند که در این نشست حضور یافتند.

به گفته «مسعود باقرزاده کتیری» رئیس دانشکده هنرهای کاربردی این دانشگاه، پروژه بزرگ مرمت و احیا ربع رشیدی براساس تفاهم‌نامه چهار جانبه ای است که در آبان 1395 ما بین سازمان میراث فرهنگی و صنایع دستی استان، شهرداری تبریز، دانشگاه هنر اسلامی تبریز و موسسه باستان‌شناسی آلمانی منعقد شده است. وی گفت: بر اساس این تفاهم‌نامه قرار است با کاوش‌های تیم باستان‌شناسی، دانشگاه ربع رشیدی که زیر خروارها خاک مدفون شده است از زیر خاک بیرون آورده شود. هدف این تفاهم‌نامه باستان‌شناسی و مرمت ربع رشیدی، نخستین دانشگاه جهان است.

لورنس کورن که سال‌ها در حوزه اسلام‌شناسی، فرهنگ و تمدن هنر اسلامی مطالعه کرده گفت: من در ایران پروژه‌هایی در خراسان، مسجد جامع گلپایگان، مسجد جامع قروه در زنجان و مسجد جامع بروجرد انجام دادم؛ و در این پروژه‌ها تاریخ‌پیدایش، چگونگی شکل‌گیری و تحول این آثار تاریخی را بررسی کرده‌ام. دکتر کورن درباره پروژه ربع رشیدی گفت: این پروژه بزرگ بخش‌های زیادی چون باستان‌شناسی، باستان‌سنجی، مرمت و جذب گردشگر را شامل می‌شود. «بهرام آجورلو»، دبیر برگزاری این نشست در خصوص همکاری آینده دانشگاه هنر اسلامی تبریز با موسسه باستان‌شناسی آلمان گفت: در تلاش هستیم تا با مساعدت شهرداری تبریز، دفتر موسسه باستان‌شناسی آلمان را در دانشگاه هنر اسلامی تبریز راه‌اندازی کنیم تا ارتباط اساتید و دانشجویان این دانشگاه با اساتید آن موسسه افزایش یافته و تبادل دانش، تجربه و فن‌آوری سرعت گیرد. وی درباره دانش باستان‌شناسی و باستان‌سنجی گفت: در باستان‌شناسی به مطالعه جنبه‌های هنری و تاریخی آثار گذشتگان می‌پردازیم. در باستان‌سنجی به کمک ابزارها و فن‌آوری، شناخت ساختار فیزیکی و شیمیایی مواد سازنده آثار باستانی، تعیین تاریخ‌شکل‌گیری، نگهداری و ترمیم این آثار انجام می‌شود.

وی افزود: هرچند هدف کلی رشته‌های میراث فرهنگی شناخت آثار گذشتگان و نگهداری آن‌ها است اما این آثار از جنبه‌های مختلف علمی، فلسفی و تاریخی دارای اطلاعاتی هستند که در زمان‌ها و مکان‌های مختلف می‌توانند به سوالات بنیادی چون شناخت آب‌وهوای گذشته، رویدادها، هویت ملی، قومی، محلی و همبستگی بین‌المللی نیز پاسخ دهند.

وی در خصوص اهداف حضور هیأت آلمانی گفت: پژوهش‌های باستان‌شناسی، حفاظت و مرمتی اولیه با تکنیک‌های رایج در ایران در ربع رشیدی انجام گرفته اما در حوزه باستان‌سنجی برنامه‌های نداشتیم. لذا برای ادامه کارهایی چون استفاده از نانو تکنولوژی در مرمت آثار باستانی و مطالعات لرزه‌شناسی، نیازمند سطوح بالای دانش و فن‌آوری هستیم که با تفاهم‌نامه اخیر به این هدف نیز دست خواهیم یافت.

وی بیان کرد: اولین مطالعات باستان‌شناسی در این منطقه در سال 1348 توسط «ولفرام کلایس» باستان‌شناس آلمانی انجام گرفت. پس از آن در سال 1358 «علی اکبرسرفزار» مطالعاتی در ربع رشیدی انجام داد. در دهه 70 و 80 نیز بررسی‌های جزئی در این منطقه صورت گرفت.

آجورلوافزود: پروژه اخیر یک برنامه بزرگ و بلندمدت است که نیازمند بسیج تمام امکانات بومی، ملی، محلی و حتی بین‌المللی است، چرا که این مجتمع میراث خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی است و بقایای دانشگاه و مجتمع عالی علمی، فرهنگی ربع رشیدی در این منطقه قرار دارد.

بهرام آجورلو حمایت مادی و معنوی مسئولان استان و کشور در اجرای این پروژه بزرگ را مهم ارزیابی کرد و گفت: بازتاب‌های فرهنگی، اجتماعی و حتی مادی پروژه بلندمدتی چون ربع رشیدی بیشتر و پایدارتر از پروژه‌های کوتاه‌مدت شهری چون مجتمع‌های تجاری است.

وی نقش مردم محلی در حفظ این منطقه را مهم دانست و گفت: مردم محلی باید بدانند که این مجتمع باستانی بسیار ارزشمند است. لازم است نسبت به مشارکت و حفظ این منطقه بیشتر مشارکت کنند.

به گفته وی، مهمترین عامل در نگهداری از یک منطقه باستانی مردم آن هستند و اگر شهروندان در حفاظت از منطقه ربع رشیدی مشارکت نداشته باشند، تلاش ارگان‌های دولتی و اختصاص بودجه بی‌فایده خواهد بود.

گفتنی است ربع رشیدی یکی از بناهای تاریخی و ارزشمند شهر تبریز واقع در باغ‌میشه به سبک معماری آذری است که حدود 700 سال پیش توسط رشیدالدین فضل‌الله همدانی ایجاد شد. وی وزیر غازان خان از حکمرانان وقت آن دیار بود. در آن زمان این دانشگاه شامل چهار دانشکده بود که در چهارطرف آن قرار داشت و اربع یا چهار عربی را به خود اختصاص داد و این مکان به نام ربع رشیدی شهرت یافت.